اخبار کوتاه

واریز سود به بیش از ۴۴ میلیون مشمول سهام عدالت

بر اساس اعلام شرکت سپرده گذاری مرکزی اوراق بهادار و تسویه وجوه، دارندگان سبد سهام عدالت ۴۹۲ هزار تومانی مبلغ ۳۵۲ هزار تومان، ۵۳۲ هزار تومانی مبلغ ۳۸۰ هزار تومان و سبد سهام یک میلیون تومانی ۷۱۶ هزار تومان سود دریافت کردند.

به گزارش پیام آشنا، شرکت سپرده گذاری مرکزی اوراق بهادار و تسویه وجوه اعلام کرد: واریز مرحله سوم سود سهام عدالت سال منتهی به ۲۹ اسفندماه ۱۴۰۱ به اتمام رسید.

به گزارش روابط عمومی سمات، در این مرحله به ۴۴ میلیون و ۲۰۸ هزار و ۴۰۵ سهامدار سود سهام عدالت از طریق ۱۹ بانک عامل به حساب مشمولان واریز شد.

بر اساس این گزارش، دارندگان سبد سهام عدالت ۴۹۲ هزار تومانی مبلغ ۳۵۲ هزار تومان، ۵۳۲ هزار تومانی مبلغ ۳۸۰ هزار تومان و سبد سهام یک میلیون تومانی ۷۱۶ هزار تومان سود دریافت کردند.

همچنین در راستای افزایش اطلاع رسانی به مشمولان سهام عدالت، بغیر از پیامک بانک های عامل، پیام شخصی واریز سود سهام عدالت از طریق سه پیام رسان داخلی «بله، روبیکا و ای گپ» برای مشمولان ارسال شد تا آنها از مبلغ سود خود آگاه شوند.

تولید کنندگان خواستار جبران خسارات ناشی از قطعی برق شدند

مجید نامی، رئیس هیئت مدیره اتحادیه تولید و صادرات با اشاره به چالش‌های صنعت پوشاک از جمله قطعی انرژی مورد نیاز، کاهش تولید و راندمان، افزایش قیمت مواد اولیه به دلیل حذف ارز نیمایی، گفت: دولت باید اقداماتی از جمله تخصیص سریع و سهل گازوییل و سوخت به واحدهای صنعتی دارای تراکنو و جبران خسارات ناشی از قطعی برق را در دستور کار خود قرار دهد.

به گزارش پیام آشنا به نقل از ایسنا، مجید نامی با اشاره به لزوم عمل به وظایف قانونی بخش‌های مختلف حاکمیت به دلیل رفع نابرابری انرژی و جبران خسارات واحدهای تولیدی، اظهار کرد: در پی اعلام دولت مبنی بر تعطیلی واحدهای تولیدی واقع در شهرک‌های صنعتی به جهت نابرابری انرژی همچنین قطعی برق متناوق شهری، بسیاری از واحدهای تولیدی صنعتی و صنفی پوشاک و نساجی با مشکل مواجه شده‌اند.

وی با بیان اینکه سالهاست زنجیره تولید و صنعت کشور، هر روز با چالش های جدیدی مواجه می شود، تصریح کرد: برخی از چالش‌های تولید که مربوط به زیرساخت‌های اقتصادی خرد و کلان کشور است، طی سال‌های گذشته لاینحل باقیمانده و از سوی دیگر، نمود تاثیر تحریم های بین‌المللی و داخلی هم هر روز بیشتر می‌شود. طی سال‌های اخیر نیز مشکل قطعی برق و گاز صنایع به تمام موارد حل نشده قبلی اضافه شده است.

نامی با بیان اینکه تا پیش از این مشکل قطع برق در تابستان مطرح می‌شد، اما حال به فصل سرما هم تسری یافته، اظهار کرد: در حال حاضر با فرارسیدن فصل سرما نیز به‌دلیل نابرابری انرژی، قطع برق صنایع در شهرک‌های صنعتی و همزمانی آن با قطع برق متناوق مسکونی، باعث چالش بزرگتری برای ده‌ها هزار واحد صنفی در صنعت نساجی و پوشاک شده و ادامه فعالیت‌های بسیاری از واحدهای صنفی و صنعتی را با افت شدید مواجه کرده است.

وی افزود: در این میان، افزایش تعرفه‌های برق، ابلاغ آن و عطف به ما سبق غیرقانونی آن، مشکلی بر مشکلات تولید افزوده است. این در حالی است که انتظار به‌حق تولیدکنندگان مبنی بر جبران خسارات ناشی از قطعی برق بدون پاسخ مانده است.

رئیس هیئت مدیره اتحادیه تولید و صادرات ادامه داد: در حالیکه تورم سال‌های گذشته موجب کاهش شدید قدرت خرید مردم شده و تولید را با چالش‌های متعددی مواجه کرده، قطعی انرژی مورد نیاز، کاهش تولید و راندمان، افزایش قیمت مواد اولیه به دلیل حذف ارز نیمایی و رانتزای سامانه ارز مبادله‌ای نیز مزیدی است بر علل مشوار شدن فعالیت‌های تولیدی.

شدت مصرف انرژی ایران ۳.۳ برابر میانگین جهانی است

مدیرعامل شرکت ملی گاز ایران با بیان اینکه شدت مصرف انرژی در کشور ۳.۳ دهم برابر جهان است، گفت: کاهش ۲ درجه‌ای دمای محیط موجب افزایش ۵۰ میلیون مترمکعبی مصرف گاز کشور می‌شود.

به گزارش پیام آشنا، سعید توکلی مدیرعامل شرکت ملی گاز ایران (جمعه، ۳۰ آذر) در سخنرانی پیش از خطبه‌های نماز جمعه تهران با اشاره به اینکه ایران دومین دارنده ذخایر و متابع گاز طبیعی در دنیا است، گفت: تا به امروز حتی خانه یک شهروند کشور، قطعی گاز را تجربه نکرده است.

وی با بیان اینکه در آذرماه امسال میزان مصرف گاز افزایش یافت که این افزایش مصرف موجب شد تا بخش زیادی از گاز کشور به بخش خانگی، تجاری و صنایع جزء انتقال دهیم، افزود: مصرفی که هم‌اکنون در حوزه گاز کشور وجود دارد، شاید یک مصرف «چد مصرف‌انه» است، شدت مصرف انرژی در کشور ۳.۳ دهم برابر جهان است.

توکلی تاکید کرد: کشورمان دارای متابع زیادی از گاز طبیعی است، این مخازن گازی محصول ۲۵۰ میلیون سال گذشته به شمار می‌رود، به عبارت دیگر در ساختار زمین شناسی ۲۵۰ میلیون سال گذشته تا به ماه‌های به نام گاز تبدیل شود. اکثر متابع و مخازن گازی در جنوب کشور قرار دارد برای تبدیل و تزریق شدن گاز به مخازن کشور فرآیندهای پیچیده و دشواری طی می‌شود.

وی یادآور شد: پس از دوره شکوهمند پیروزی انقلاب اسلامی ۴۰ برابر تجهیزات و تأسیسات مرتبط با حوزه صنعت گاز برای توسعه این صنعت تأمین و اضافه شد. در حال حاضر بیش از ۲۰ پالایشگاه فرآورش گاز طبیعی، حدود ۴۰ هزار کیلومتر خط لوله فشار قوی، ۹۴ ایستگاه تقویت فشار و ۴۵۹ هزار کیلومتر خط گاز در شبکه‌های شهری وجود دارد که همین ۴۵۹ هزار کیلومتر، تقریباً ۱۱ برابر محیط زمین برآورد می‌شود. معاون وزیر نفت افزود: صنعت گازی انقلابی‌ترین، مردمی‌ترین و جهادی‌ترین صنعت به شمار می‌رود، زیرا طی سال‌های اخیر اتفاقات بی‌نظیری در سطح جهان رخ داده است.

همچنین در حال حاضر ۸۶۰ میلیون مترمکعب گاز به مخازن کشور تزریق می‌شود. وی با بیان اینکه در زمستان به دلیل سرما حدود ۸۰ درصد گاز کشور در بخش خانگی، تجاری و صنایع جز مصرف می‌شود، گفت: زمانی که چنین اتفاقی رخ می‌دهد، شرکت ملی گاز به دلیل کنترل شبکه مجبور است که بخشی از متابع، به ویژه صنایع مولد بخشی از سوخت و سبد نیروگاهی را به سمت سوخت مایع انتقال دهیم. وی با بیان اینکه با کاهش یک درجه‌ای دمای محیط خانگی حدود ۶ درصد مرفه‌جویی مصرف ایجاد شده، افزود: با کاهش دو درجه‌ای دما به‌طور میانگین، ۵۰ میلیون مترمکعب افزایش مصرف گاز ایجاد می‌کند که معادل دو فاز پارس جنوبی به شبکه کشور گاز تزریق می‌شود.

بازار قهوه در ایران؛ گرانی، تقاضای فزاینده و رشد تقلب

فائزه حیدری- بازار جهانی قهوه در سال‌های اخیر با افزایش چشمگیری در قیمت‌ها روبه‌رو شده است. از مهمترین دلایل این افزایش می‌توان به اختلالات شدید در عرضه و تغییرات آب‌وهوایی اشاره کرد. پدیده "ال‌نینو" که شدیدترین شکل آن در یک دهه گذشته رخ داده است، تولید قهوه در کشورهای عمده تولیدکننده مانند برزیل را به شدت تحت تأثیر قرار داده است. شرایط خشکسالی در برزیل به عنوان بزرگترین تولیدکننده قهوه جهان، نگرانی‌های زیادی را درباره عرضه برای فصل‌های آینده به وجود آورده است. همچنین، بازار جهانی برای چهارمین سال متوالی با کسری تولید مواجه شده است و پیش‌بینی می‌شود این روند تا سال ۲۰۲۵ همچنان ادامه داشته باشد.

علاوه بر قهوه، افزایش قیمت کاکائو نیز نشان از مشکلات مشابهی در محصولات کشاورزی دارد. کشورهای تولیدکننده عمده کاکائو مانند ساحل عاج و غنا نیز با محدودیت‌های عرضه و تأثیرات ناشی از تغییرات اقلیمی مواجه شده‌اند. این عوامل باعث شده است که قیمت‌های محصولات کشاورزی به صورت تاریخی بالا باقی بمانند.

تأثیر بر بازار ایران و افزایش تقاضا

در ایران، افزایش قیمت جهانی قهوه به سرعت در بازار داخلی بازتاب یافته است. یکی از دلایل اصلی این امر، وابستگی شدید به واردات قهوه است. با توجه به افزایش هزینه‌های جهانی، واردکنندگان مجبور به پرداخت قیمت‌های بیشتری شده‌اند که مستقیماً بر قیمت‌های داخلی تأثیر گذاشته است. علاوه بر این، تقاضای قهوه در ایران به طور مداوم در حال افزایش است. تغییر سبک زندگی، رشد فرهنگ کافی‌شاپ‌نشینی و محبوبیت روزافزون نوشیدنی‌های مدرن در میان نسل جوان، از جمله عواملی هستند که به این افزایش تقاضا دامن زده‌اند. حتی با وجود افزایش قیمت‌ها، مصرف‌کنندگان ایرانی تمایل دارند که همچنان قهوه باکیفیت مصرف کنند.

پیامدهای افزایش قیمت: تقلب در بازار قهوه ایران

افزایش قیمت و تقاضای داخلی، زمینه‌ای برای گسترش تقلب در بازار قهوه ایران فراهم کرده است. برخی از روش‌های رایج تقلب در بازار عبارتند از:

۱. مخلوط کردن مواد ارزان قیمت با قهوه: سودجویان برای کاهش هزینه تهیه، پودر قهوه را با مواد مانند آرد، نشاسته یا خاک اره ترکیب می‌کنند. این مواد ظاهر و رنگ مشابهی به قهوه می‌دهند اما کیفیت و طعم آن را به شدت کاهش می‌دهند.

۲. استفاده از قهوه کهنه یا بازیافتی: برخی فروشندگان قهوه‌های کهنه یا بازیافتی را با اسانس‌های مصنوعی مخلوط کرده و به عنوان قهوه تازه عرضه می‌کنند. این محصولات نه تنها کیفیت پایین دارند، بلکه ممکن است برای سلامتی نیز خطرناک باشند.

۳. بسته‌بندی‌های تقلبی: تولید و فروش قهوه‌های بی‌کیفیت در بسته‌بندی‌هایی با نام برندهای معتبر یکی دیگر از روش‌های رایج تقلب است. این نوع تقلب به خصوص در بازارهای آنلاین و فروشگاه‌های غیررسمی دیده می‌شود.

۴. کاهش درصد قهوه در محصولات آماده مصرف: در محصولات فوری یا ترکیبی، ممکن است درصد قهوه کاهش یافته و با مواد دیگری مانند شکر یا پودرهای جایگزین ترکیب شود.

راهکارهای مقابله با تقلب

برای مقابله با این معضل و حفظ اعتماد مصرف‌کنندگان، اقدامات زیر پیشنهاد می‌شود:

آگاهی‌بخشی به مصرف‌کنندگان: آموزش روش‌های شناسایی قهوه‌های باکیفیت از تقلبی می‌تواند به کاهش فریب‌خوردگی کمک کند.

تشویق به خرید از منابع معتبر: مصرف‌کنندگان باید قهوه خود را از فروشگاه‌های معتبر و برندهای شناخته‌شده تهیه کنند.

تقویت نظارت بر بازار: سازمان‌های نظارتی باید با سودجویان برخورد کنند و از عرضه محصولات تقلبی جلوگیری نمایند.

استفاده از برچسب اصالت کالا: به کارگیری سیستم‌های ردیابی و برچسب‌های اصالت می‌تواند شفافیت بیشتری به بازار ببخشد.

توسعه کشت داخلی قهوه: با سرمایه‌گذاری در مناطق مستعد کشور برای تولید قهوه، می‌توان وابستگی به واردات را کاهش داد و دسترسی به قهوه باکیفیت را تضمین کرد.

چشم‌انداز آینده

افزایش قیمت جهانی قهوه، رشد تقاضا در ایران و خطرات ناشی از تقلب، چالش‌هایی جدی برای بازار داخلی ایجاد کرده است. در صورت اتخاذ سیاست‌های مناسب از سوی دولت و تولیدکنندگان، می‌توان این چالش‌ها را به فرصت تبدیل کرد. توسعه زیرساخت‌های تولید، افزایش نظارت و آگاهی‌رسانی به مصرف‌کنندگان، می‌تواند بازار قهوه ایران را به سمت پایداری و شفافیت هدایت کند.

وزیر نیرو خبر داد

افزایش ظرفیت نیروگاه‌های خورشیدی کشور تا سال آینده

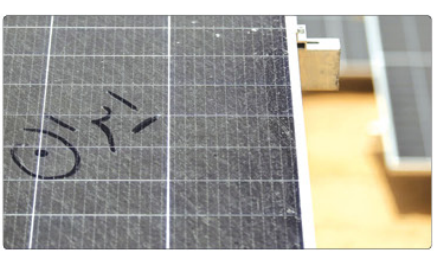

وزیر نیرو از افزایش قابل توجه ظرفیت نیروگاه‌های خورشیدی تا پایان سال جاری و نیز در سال آینده خبر داد.

به گزارش پیام آشنا، عباس علی‌آبادی، وزیر نیرو اعلام کرد که شبکه برق کشور، شبکه بزرگی است و با ظرفیت تولید و مصرف سالانه حدود ۳۵۰ میلیارد کیلووات ساعت برق، پتانسیل جذب و نصب بیش از ۳۰ هزار مگاوات نیروگاه خورشیدی را به لحاظ فنی دارد.

وی ادامه داد: ما در حال تلاش برای تحقق این پتانسیل با همکاری بخش خصوصی هستیم. محیط سرمایه‌گذاری را جذاب و بازار مناسبی برای جذب سرمایه‌گذاران فراهم می‌کنیم تا همکاری کنند. از ابتدای دولت نیز تاکنون قراردادهای قابل توجهی در این زمینه منعقد شده است.

به گزارش پایگاه اطلاع‌رسانی دولت وزیر نیرو با اشاره به اینکه نیروگاه‌هایی هم که در برنامه بودهاند، به مدار اضافه شدهاند، گفت: تا پایان سال جاری، تا ۵۰۰ مگاوات به ظرفیت نیروگاه‌های کشور اضافه خواهد شد. با توجه به اینکه ظرفیت فعلی نیروگاه‌های خورشیدی کشور تا الان حدود ۱۲۰۰ مگاوات بوده است، با این افزایش، پیش‌بینی می‌شود که تا سال آینده این رقم به بیش از ۳ تا ۴ هزار مگاوات برسد و این رقم قابل توجهی است.

رئیس کمیسیون بلاک‌چین و رمزارز سازمان نصر مطرح کرد

قانون‌گذاری در حوزه رمزارزها مطالبه بخش خصوصی

رئیس کمیسیون بلاک‌چین و رمزارز سازمان نصر فقدان قانونگذاری و تنظیم گری را یکی از بزرگ‌ترین ضعف‌های حوزه رمزدارایی‌ها و مطالبه بخش خصوصی و تشکل‌های صنفی دانست و گفت: درصورتی که حاکمیت به دنبال کاهش ریسک‌های این حوزه برای کاربران باشد، مردم از آن استقبال می‌کنند.

به گزارش پیام آشنا به نقل از ایرنا، مدتی قبل پیش‌نویس سند ساماندهی رمزارزها که پیشتر توسط وزارت امور اقتصادی و دارایی به عنوان متولی تنظیم آن در سند راهبردی فضای مجازی کشور تدوین و به مرکز ملی فضای مجازی تحویل شده بود، در نشست کمیسیون عالی تنظیم مقررات فضای مجازی کشور بررسی شد تا این کلاس از دارایی در کشور ساماندهی شود.

عباس آشتیانی، رئیس کمیسیون بلاک‌چین و رمزارز سازمان نظام صنفی رایانه‌ای کشور در گفت‌وگو با خبرنگار ایرنا درباره اهمیت و مزایای قانونی‌شدن دارایی‌هایی مانند رمزارز و رمزدارایی گفت: حوزه رمزدارایی‌ها به عنوان یک کلاس دارایی جدید سال‌هاست که در جهان پا به عرصه اقتصاد گذاشته و در کشور ما نیز از بروز و ظهور آن تقریبا در هشت سال گذشته است.

وی با بیان اینکه به دلیل فعالیت برخی شرکت‌های دانش‌بنیان مردم تا حدودی با این پدیده آشنا شده اند، افزود: یکی از بزرگ‌ترین ضعف‌هایی که در این حوزه وجود دارد و در این سالها مورد مطالبه بخش خصوصی و تشکل‌های فعال صنفی بوده و هست، تسریع در تنظیم‌گری و قانون‌گذاری این حوزه است.

آشتیانی خاطرنشان کرد: این مطالبه به چند دلیل اهمیت و ضرورت دارد؛ نخست به این دلیل که در خلاء قانون و فضای خاکستری، حوزه آموزش قربانی می‌شود و اطلاع‌رسانی صحیح از مبادی سالم به مردم امکان‌پذیر نیست.

این فعال حوزه بلاک‌چین ادامه داد: برای رفع این چالش می‌توان از ظرفیت‌های وزارت علوم، سازمان فنی و حرفه‌ای و وزارت آموزش و پرورش که تا کنون در این زمینه فعال نشده‌اند، استفاده کرد.

رئیس کمیسیون بلاک‌چین و رمزارز سازمان نظام صنفی رایانه‌ای کشور درباره دیگر ضرورت ساماندهی رمزدارایی‌ها گفت: به دلیل خلاءهای قانونی و آموزشی، تشخیص کسب‌وکارهای این حوزه با نیت سالم و غیر سالم برای مردم بسیار سخت است، همین مسئله باعث بروز مشکلات زیادی می‌شود.

آشتیانی ادامه داد: سومین نکته این است که اگر رمز ارز در کشور ساماندهی نشود، ایران از روند تطبیق بین‌المللی که در جهان در این حوزه بوجود آمده، عقب می‌ماند.

وی با تاکید بر اینکه فعالان حوزه رمزارز همواره خواهان تنظیم گری این حوزه هستند، تاکید کرد: کلاس جدید دارایی‌ها ماهیت‌های مختلفی از جمله رمز پول دارند و برخی نیز دارایی هایی هستند که از فناوری بلاک‌چین استفاده می‌کنند و هر کدام می‌توانند تاثیرات متعدد اقتصادی داشته باشند.

آشتیانی افزود: بسیاری از کشورها این کلاس جدید دارایی که با رشد ارزشی در سطح دنیا همراه شده را با مشابه طلای دیجیتال می‌دانند. نقش داشتن در طلای اقتصاد دیجیتال و ثروت آینده آن برای هر کشوری مهم است و نقش‌آفرینی مردم به شکل سالم و صحیح می‌تواند در آینده دیجیتال اقتصاد تعیین کننده باشد.

وی درباره تصویب سند رمزارزها گفت: سند رمز ارزها هنوز تصویب نشده است؛ آن چیزی که تصویب شده چارچوب تنظیم‌گری حوزه رمزیول‌ها توسط بانک مرکزی است. در تعاریف مقدماتی آن نیز شاهد حضور پدیده‌ای به نام «توکن‌های معاملاتی» هستیم که در آینده می‌تواند حوزه تنظیم‌گری را دچار مشکل و چالش کند.

آشتیانی خاطرنشان کرد: در مقدمه سند بانک مرکزی نوشته شده عطف به قانون بانک مرکزی در حالی که در قانون بانک مرکزی «رمز پول‌ها» به عنوان نوعی پول شناخته شده‌اند در حالی که رمز این حوزه به شکل دارایی است و نمی‌توان آن را «پول» حساب کرد زیرا چطور می‌شود بیت کوین را پول حساب کرد؟

وی افزود: با تمام چالش‌هایی که ممکن است وجود داشته باشد، اما هر نوع سند و تنظیم‌گری که در این حوزه اتفاق بیفتد می‌تواند عوارض مثبتی داشته باشد و بعد از آن می‌توان کلاس دارایی را به سمت کاربردپذیری‌های مختلف سوق داد.

رئیس کمیسیون بلاک‌چین و رمزارز سازمان نظام صنفی رایانه‌ای کشور با بیان اینکه رمزدارایی‌ها به عنوان یک ماهیت با ارزش در دنیا شناخته می‌شود، درباره اهمیت استفاده از آن‌ها در سرمایه‌گذاری افزود: از آنجایی که در رمزارزها از فناوری بلاک‌چین به عنوان شکل خاصی از رسال و دریافت استفاده می‌شود، در تسهیل تبادلات خارجی خرد و کوچک مقیاس مانند ارز دانشجویی، پزشکی و توریستی برای کشورها راهگشا و کارساز است.

اطلاعیه

برگزاری همایش انتخاب نماینده بیماران (نوبت دوم) در هیئت امناء انجمن بیماران کلیوی ایران

قابل توجه کلیه بیماران (همودیالیز-دیالیز صفاقی و پیوند کلیه) استان البرز

با سلام و عرض ادب

بدینوسیله در راستای مفاد اساسنامه موسسه خیریه به حمایت از بیماران کلیوی ایران و آئین نامه برگزاری همایش انتخاب نماینده بیماران استان البرز جهت عضویت در هیئت امناء انجمن ایران (نوبت دوم) دعوت به عمل می آید در مراسم یاد شده به شرح زیر مشارکت فرمائید.

محل و زمان برگزاری همایش

روز جمعه مورخ ۱۴۰۳/۱۰/۰۷ از ساعت ۹ صبح لغایت ۱۴

آدرس مرکز رأی گیری: کرج-چهارراه طالقانی شمالی-پارک شرافت-ابتدای خ بهار-کوچه شهید صادقی نژاد-ساختمان خیام-طبقه ۴-واحد۱۵-دفتر انجمن بیماران کلیوی البرز.

تذکر(۱): ارائه اصل و کپی کارت عضویت (دیالیز-پیوندی)+اصل کارت ملی در زمان رأی گیری الزامی میباشد.

اسماعیل اسدی

مدیر انجمن حمایت از بیماران کلیوی استان البرز

یادداشت

تصاحب بانک!

در ادبیات قوانین بانکداری سایر کشورهای جهان، مبحث مفصل و مبسوطی به شرایط و چگونگی تصاحب (Take over) بانک و نصب سرپرست (Consevatorship) اختصاص داده شده است. جان کلام آنکه اگر مرجع نظارت بانک بنا به هر دلیل از وضعیت فعلی یا آینده ثبات و سلامت هر بانکی نگران بوده و توانایی سهامداران اصلی بانک و اعضای هیات‌مدیره و هیات عامل را مکفی برای اصلاح وضعیت فعلی بانک نبیند، به‌فوریت اقدام به تصاحب بانک کرده و ضمن خلع ید از سهامداران، هیات‌مدیره و هیات عامل بانک مورد نظر، برای آن سرپرست (Consevatorship) تعیین می‌کند.

سرپرست منصوب بانک مرکزی که دارای اختیارات و وظایف ویژه است، باید به‌فوریت ضمن ارزیابی دقیق وضعیت موجود بانک، اقدامات اصلاحی مورد نظر بانک مرکزی برای اصلاح و ارتقای نسبت کفایت سرمایه، اصلاح مشکلات نقدینگی، اصلاح مشکلات برای برقراری حاکمیت شرکتی خوب، اصلاح ضعف و کاستی‌ها در نظامات کنترل داخلی، کشف و پیگیری فسادهای احتمالی، اصلاح کاستی‌ها و ضعف‌ها در نظامات مبارزه با پول‌شویی و تامین مالی تروریسم و نظایر آن را طی مدت‌زمانی معین به مرحله اجرا بگذارد. در سرپرست بانک دارای کلیه اختیارات هیات‌مدیره و هیات عامل بانک بوده و به همراه مرجع نظارتی از اختیارات کلیه مجامع عمومی عادی و فوق‌العاده بانک نیز برخوردار است. در طی دوره سرپرستی، بانک صرفا از دستورات سرپرست و مرجع نظارت بانکی تبعیت می‌کند و اختیارات مدیران و مالکان بانک به صورت موقت و بر شرایطی به صورت دائم سلب می‌شود.

اختیارات موضوع سرپرستی بانک به دلیل اهمیت فوق‌العاده آن که می‌تواند منجر به تعلیق یا سلب حق مالکیت سهامداران بانک شود، نیازمند به تصریح قانونی است. فلذا با مصوبات هیات وزیران یا شوراهایی نظیر شورای پول و اعتبار سابق نمی‌توان به انجام آن مبادرت ورزید. در قوانین بانکداری کشور ما نیز به این موضوع پرداخته شده و ماده ۳۹ قانون پولی و بانکی کشور مصوب سال ۱۳۵۱ به دلایل و چگونگی فرآیند تصاحب بانک پرداخته بود. سازوکار مطروحه در ماده ۳۹ برای تصاحب بانک بدین‌ترتیب بود که در ابتدا شورای پول و اعتبار باید با درخواست تصاحب بانک که توسط رئیس کل بانک مرکزی ارائه می‌شد، موافقت می‌کرد یعنی مجموعه‌ای مشتمل بر رئیس کل بانک مرکزی (مجدداً) دادستان کل کشور و بخش عمده‌ای از وزرای دولت به همراه رئیس سازمان برنامه و بودجه و ریاست دو نهاد صنفی بخش خصوصی و تعاونی و.. با این امر موافقت می‌کردند. سپس این درخواست به همراه تاییدیه شورای پول و اعتبار برای رئیس جمهور، رئیس قوه قضائیه و وزیر امور اقتصادی و دارایی ارسال می‌شد تا در صورت موافقت این سه نفر، مکانیسم تصاحب بانک کلید بخورد. دلایل تصاحب بانک نیز در همان ماده ۳۹ تبیین شده و از طرف دیگر ماده ۳۹ دارای آیین‌نامه خاص خود بود که فرآیند و اختیارات سرپرست بانک را مصوب کرده بود. متاسفانه ماده ۳۹ قانون پولی و بانکی کشور همماند بسیاری از احکام قانون مذکور، مطلق با تجربه روز قواعد بانکداری و نظارت بانکی دنیا نبود. در عمل نیز امکان استفاده از اختیارات ماده ۳۹ قانون پولی و بانکی کشور به قدری صعب و سخت و زمان‌بر بود که گویی قانون گذار «عملیات ناممکن» برای انجام وظایف عادی بانک مرکزی تعریف کرده است! از نیمه دوم دهه هشتاد شمسی که بانک مرکزی پس از شروع نهضت بانکداری خصوصی، اقدام به استفاده از اختیارات این ماده کرد، در عمل با چنان حواشی و مشکلاتی مواجه شد که عطای این اختیارات را به لقای آن بخشید. در باب مشکلات و مصائب اجرای این ماده قانونی همان بس که روسای دو قوه از سه قوه قانونی کشور باید با تصاحب هر یک از بانک‌های مشکل‌دار کشور موافقت کنند، در حالی که این بزرگان نه در تاسیس بانک دخالتی داشته‌اند و نه در نظارت بر بانک‌ها دخیل هستند و نه مسوول ثبات و سلامت بانک‌ها هستند و مشخص نیست که چرا باید اختیار و مسوولیت تصمیم‌گیری در خصوص تصاحب بانک‌ها بر عهده آنها باشد؟ ضمن آنکه معلوم نبود اگر سیاست بانک مرکزی ایران در صدور مجوز بانک‌های کوچک و تکنسطح‌های همانند بسیاری از کشورهای جهان بود و به تبع آن، بانک مرکزی ناگزیر از دستور تصاحب ده‌ها بانک مشکل‌دار طی سال می‌شد، روسای محترم دو قوه مجریه و قضائیه به‌جز بررسی درخواست‌های بانک مرکزی برای تصاحب بانک‌ها، آیا به امورات جاری قوه ذی‌ربط خود نیز می‌رسیدند یا خیر؟!

با اینکه چرا درخواست رئیس کل بانک مرکزی برای تصاحب بانک باید به تایید بخشی از وزرا یا بدتر از آن به تایید رئیس اتاق تعاون یا رئیس اتاق بازرگانی و صنایع و معدن نیز می‌رسید، محل سوال و تردید جدی بود. اصولاً دسترسی چنین اشخاصی به اطلاعات مرتبط با تصمیم بانک مرکزی برای تصاحب بانک به دلیل تالی فاسد آن، باید جزء بخش‌های ممنوع و از محرمات نظارت بانکی و قوانین بانکداری باشد نه آنکه به‌المکس در چنین تصمیم‌گیری‌هایی مشارکت نیز داشته باشند. تجربه بانکداری نوین دنیا حکایت از آن داشت که مسیر تصاحب بانک، ده‌ها سال است، به گونه‌ای کاملاً متفاوت از ماده ۳۹ قانون پولی و بانکی کشور ریل‌گذاری شده است. در سایر کشورها، عمدتاً تصمیمات مرتبط با تصاحب بانک، اصطلاحاً در چارچوب «تصمیمات جمعه‌شب» بانک مرکزی با مرجع نظارت بانکی طبقه‌بندی می‌شوند و چه تسمیه این عبارت آن است که تصمیم بر تصاحب بانک توسط مرجع نظارت بانکی در جمعه شب (آخرین ساعات روز کاری هفته) اتخاذ شده و دوشنبه صبح، بانک تصاحب‌شده با مدیریت جدید منصوب مرجع نظارت بانکی شروع به کار خواهد کرد. دلیل اتخاذ این تصمیمات در جمعه‌شب به حداقل رساندن واکنش‌های هیجانی بازار و جلوگیری از بی‌ثباتی گسترده و از طرف دیگر داشتن فرصت کافی برای اجرای اقدامات و آماده‌سازی ناظران بانکی و سرپرست منصوب‌شده است. تفاوت دو روز تعطیل برای تصمیم‌گیری و تصاحب بانک توسط مرجع نظارت بانکی و بانک مرکزی در قوانین بانکداری سایر کشورها و پروسه ناکام چندساله تصمیم‌گیری برای تصاحب بانک در ایران مطابق با ماده ۳۹ قانون پولی و بانکی کشور، همانا فاصله احکام قانونی بانکداری در ایران با احکام قوانین بانکداری در سایر کشورهای دنیاست. قانون بانک مرکزی در سال ۱۴۰۲ به تائید و تصویب مجمع تشخیص مصلحت نظام رسید و آن‌گونه که از احکام قانونی آن پیداست، درصدد بوده معضل اساسی بانک مرکزی برای تصاحب بانک‌های مشکل‌دار را مرتفع کند. در بخش دوم یادداشت به این نکته می‌پردازیم که آیا این ضعف و کاستی‌های ماده ۳۹ قانون پولی و بانکی کشور در قانون بانک مرکزی رفع شده یا خیر و اگر پاسخ بلی است، عملکرد بانک مرکزی در اجرای اختیارات جدید برای تصاحب بانک‌های مشکل‌دار چگونه ارزیابی می‌شود؟

امیرحسین امین آزاد
Alborz.payam@gmail.com